T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/29
KARAR NO : 2022/87
KARAR TR : 28/02/2022

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fikrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : Y... A..
Vekili : Av. M.E.Ö
Davalı : Kayseri Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Kayseri Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, ... 8... plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığından bahisle, davacı adına 08/04/2021 tarih ve MA-70959240 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fikrasının (a) bendi uyarınca 6.700 TL,ayrıca davacının trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olan ve yönetmelikte gösterilen diğer kural, yasak, zorunluluk veya yükümlülüklere uymadığından bahisle, adına 08/04/2021 tarih ve MA-70959254 seri-sıra sayılı İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Kanun'un 47. maddesinin birinci fikrasının (d) bendi uyarınca 144 TL idari para cezası verilmiş, MA-70959240 seri-sıra sayılı tutanağa istinaden düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı vekili, idari para cezaları ile araç men tutanağının iptal edilmesi istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimliği 02/07/2021 tarihli ve D.İş No. 2021/2817 sayılı kararı**ile,itiraz eden hakkında idari para cezası ile trafikten men kararının birlikte verildiğini, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiş, verilen karara davacı vekilince yapılan itiraz Kayseri 1. Sulh Ceza Hakimliğinin tarihsiz ve D.İş. 2021/5615 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı vekili bu kez, 08/04/2021 tarih ve MA-70959240 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Kayseri 2. İdare Mahkemesi 16/12/2021 tarihli ve E.2021/1724 sayılı kararı**ile,geçici trafikten men tedbirinin aracın sürücüsü olan davacı adına değil araç sahibi dava dışı şirket adına uygulanmış olması sebebiyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesinde yer alan kuralın somut olaya uygulanmayacağını belirterek, davacıya salt trafik idari para cezası uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yeriningörevli olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlığı altında düzenlenen Ek 2. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)
Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır.
(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.
10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı

Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında

belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası,(c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün

süreyle trafikten menedilir.

İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.

Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

7. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

8. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik3. maddesi ise şöyledir:

"(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

10. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/02/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından 08/04/2021 tarih ve MA-70959240 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşangörev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

12. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

14. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak

doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

15. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

16. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'unidari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halindeuygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kayseri 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 02/07/2021 tarihli ve D.İş No. 2021/2817 sayılı görevsizlik kararının 08/04/2021 tarih ve MA-70959240 seri-sıra sayılı tutanak ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle yapılan başvuru ile ilgili kısmının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kayseri 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Kayseri 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 02/07/2021 tarihli ve D.İş No. 2021/2817 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ 08/04/2021 tarih ve MA-70959240 seri-sıra sayılı tutanak ile verilen idari para cezasının iptali istemiyle yapılan başvuru ile ilgili kısmının KALDIRILMASINA,

28/02/2022tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN